

Право на судовий захист йдеться, також, у ст. 8 Загальної декларації і ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські й політичні права.

Право на звернення громадянина до відповідних міжнародних установ чи органів міжнародних організацій не обмежується лише Європейськими наглядовими інститутами. Існують й інші інституції глобального міжнародного рівня (наприклад, Комітет ООН з прав людини, Міжнародний комітет проти катувань, тощо), до яких можуть звертатись громадяни України за умови ратифікації Україною відповідних актів міжнародного законодавства. Проте ці інституції не є власне судовими органами, а прийняті ними рішення зазвичай не мають формальної (юридичної) обов'язковості].

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ГАРАНТІЙ ПРАВ ЛЮДИНИ

Ільченко Б.О., студент ННППП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННППП НАВС Пустовіт Ж.М.

Права та свободи людини і громадянина гарантуються і забезпечуються державою, проте вона може обмежувати їх у внутрішньому законодавстві, тому існують міжнародні стандарти прав людини, засоби та способи міжнародного контролю за їх дотриманням.

Крім того, що кожна особа може скористатися можливістю захисту за допомогою системи національних судів, існує також право використати авторитет Європейського суду з прав людини, який є постійно діючим судом у Страсбурзі, створений 21 січня 1959 року згідно з Європейською Конвенцією про захист прав і свобод людини, яку Україна ратифікувала 17 липня 1997 року, визнавши тим самим обов'язковість рішень Європейського суду.

Дана Конвенція є правовою основою діяльності Європейського суду з прав людини, що визначає компетенцію та основні засади його діяльності, які надалі розкриваються через інші нормативні акти – Регламент та Практичні інструкції, котрі приймаються Головою Суду. Конвенція зараховує Голову Суду, його заступників, голови палат та інших суддів до Великої палати, яка уповноважена розглядати справи, передані до неї і лише в трьох випадках, передбачених статтею 30 Конвенції. Вона являється однією із трьох різних типів органів, створених даною Конвенцією, до яких також слід віднести палати (де здійснюється більша частина роботи Суду) та комісії, які розглядають однозначно недопустимі справи, визнають неприйнятною або вилучають з реєстру справ індивідуальну заяву.

Як показує практика, проблема звернень громадян до Європейського суду полягає, по-перше, у повільній судовій машині (розгляд справи може тривати роками), а по-друге, не кожному дозволяє фінансовий стан заплатити 5000 доларів за розгляд справи. Більшість звернень до Європейського суду визнаються неприйнятними і вилучаються з реєстру у зв'язку зі складністю процедури подання і розгляду заяви, а саме:

мають бути дотримані умови, що стосуються суб'єкта подачі заяви; необхідно, щоб заявник вичерпав усі внутрішньодержавні способи правового захисту свого права;

заява може бути прийнята, якщо з дня ухвалення останнього рішення у цій справі внутрішньодержавними судовими органами минуло не більше шести місяців;

Європейський суд не розглядає: анонімні заяви; заяви, які одного разу вже були розглянуті; заяви, що є предметом розгляду в іншому міжнародному органі із захисту прав людини; заяви, несумісні з положеннями Конвенції, явно необґрунтовані або такі, що містять ознаки зловживання правом звернення до Суду (п. 3 ст. 35).

У більшості випадків громадяни самостійно звертаються до Європейського суду, що не завжди сприяє розгляду та задоволенню скарг. Більшість із них спочатку визнають неприйнятними через неправильне формулювання вимог або посилання на невідповідні статті Європейської конвенції з прав людини.

Особи, яка звертається до Європейського суду з прав людини, перш за все, цікавить виконання його рішень, порядок яких визначає прийнятий 23 лютого 2006 року Закон «Про виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини». Даний закон безпечно є позитивним кроком на шляху до забезпечення та захисту прав та свобод людини, однак виконання рішень Європейським судом в Україні має все ж певні спірні та проблемні аспекти. Виправлення такої ситуації потребує зусиль як від законодавчої так і від судової та виконавчої гілок влади.

Отже, підсумовуючи вище викладене, варто зазначити, що права і свободи людини – одна з найбільш культурних цінностей, гарантом якої є держава. Проте внутрішнє законодавство може обмежувати права, тому додатковою гарантією слугують також міжнародні механізми захисту прав людини. Зокрема, Конвенція захисту прав і основоположних свобод людини, завдяки якій громадяни України отримали можливість звертатися щодо захисту своїх порушених прав до Європейського суду з прав людини. Він являється дуже копісним міжнародним інститутом і базується в своїй діяльності на багатопічному досвіді демократичних і правових систем різних держав і створений для захисту прав і основних свобод людини.

ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ТА КОНСТИТУЦІЙНІ ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Іванюк Б.А. – курсант ФПФПКМ ННІФПСКМ НАВС

Навчальний керівник: к.ю.н. викладач кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування ННІФПСКМ НАВС Марков М.М.

Права і свободи людини і громадянина є найвищою соціальною цінністю, найважливішим об'єктом конституційно-правового регулювання. Під конституційними правами і свободами людини і громадянина прийнято розуміти гарантовану Конституцією та державою міру можливої повелінки або діяльності особи (колективів осіб) з метою задоволення своїх потреб та інтересів в політичній, економічній, соціальній, культурній (духовній) та інших сферах суспільного життя. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Вона відповідає перед людиною за свою діяльність. Утворення і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Віттак метою сучасного розвитку українського суспільства є утвердження прав людини і громадянина, забезпечення умов для їх повної реалізації. Права людини і громадянина мають особливу значимість в житті суспільства ще і тому, що вони сприяють комунікації між індивідами і соціальними групами між особою і державою. Також вони є визначальним чинником статусу людини в суспільстві й цивілізованій діяльності людей, задоволення їх потреб і інтересів. Реалізація конституційних прав і свобод людини й громадянина неможлива без ефективної організаційно-виконавчої діяльності державних органів і посадових осіб. Все це актуалізує необхідність глибокого всебічного дослідження проблеми прав людини і громадянина в Україні як необхідної передумови її демократичного розвитку.

Права і свободи людини та громадянина – визнані міжнародною спільнотою особисті цінності людини в її взаємовідносинах з іншими людьми та державою. Як в Україні так в багатьох країнах світу існують специфічні моделі захисту прав і свобод людини та громадянина державними органами, серед яких не останню роль відіграють органи конституційної юрисдикції.

Залежно від особливостей суб'єкта застосування заходів примусового характеру до правопорушника розрізняють два основних методи захисту права – юрисдикційний і не юрисдикційний. Юрисдикційним методом захисту є діяльність органів державної влади і місцевого самоврядування а також громадських об'єднань з відновлення порушеного права здійснювана в рамках встановлених законом процедур, результатом якої є рішення по суті. Не юрисдикційний метод захисту – сукупність дій (заходів) самих уповноважених